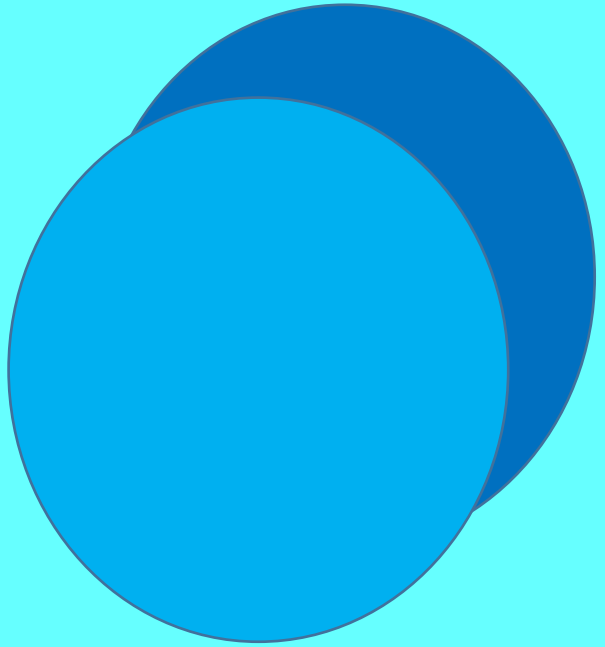

ปัญญา 4 วิธีใหม่

New Normal

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัญญา 4 วิธีใหม่

New Normal

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัญญา 4 วิธีใหม่ New Normal

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

พิมพ์เผยแพร่ กรกฎาคม 2563

แหล่งเผยแพร่ ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร
และ www.curriculumandlearning.com

พิมพ์ที่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร
ลิขสิทธิ์ หนังสือเล่มนี้ไม่มีลิขสิทธิ์ จัดพิมพ์เพื่อการใช้ประโยชน์
ทางหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษา
และส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และการแบ่งปัน

คำนำ

หนังสือ “ปัญหา 4 วิธีใหม่ New Normal” เล่มนี้ เขียนขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอทักษะทางปัญญาของผู้เรียน 4 ประการ ที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเพื่อการเรียนรู้ในโลก Big Data

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้มากพอสมควร

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

สารบัญ

1. บทนำ	1
2. ปัญหา 4	1
3. วิธีชีวิตการเรียนรู้แบบพอเพียง	3
4. การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างปัญญา 4	4
5. บทสรุป	7
บรรณานุกรม	8

ปัญญา 4 วิธีใหม่ New Normal

1. บทนำ

ข้อมูลขนาดใหญ่ **Big Data** เข้ามาเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของเราทุกคน การดำรงชีวิตอย่างพอเพียง ยั่งยืน และมีคุณภาพจะต้องมี **ปัญญา 4** เป็นเครื่องมือและเป็นกลไก**ค้ำกรองข้อมูลข่าวสาร** ที่มีประสิทธิภาพเพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหา การวางแผนดำเนินชีวิต การสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อการใช้ชีวิตอย่างยั่งยืน

2. ปัญญา 4

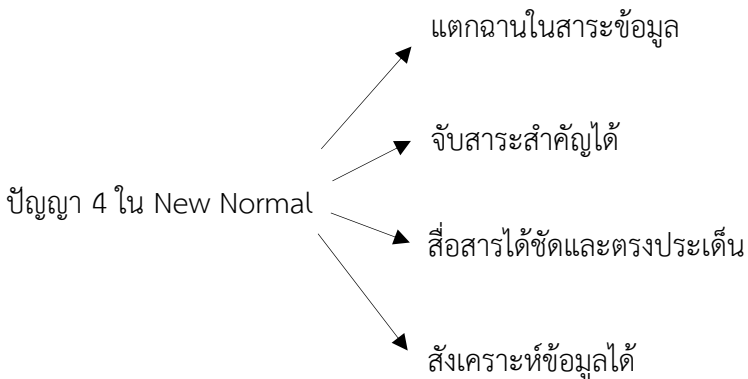
ปัญญา 4 หรือ **ปฏิสัมพันธ์ญาณ 4** ได้แก่

1. **มีปัญญาแตกฉานในสาระข้อมูล** (อรรถปฏิสัมพันธ์) ใช้ศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูล เข้าใจชัดเจน ถูกต้อง สามารถตั้งคำถาม การตรวจสอบสาระข้อมูล จำแนกแยกแยะว่าเป็นข้อมูล ความรู้จริงหรือไม่จริง สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หรือไม่อย่างไร

2. **มีความสามารถจับหลักประเด็นสำคัญของเนื้อหาสาระได้** (ธัมมปฏิบัติสัมภิตา) ค้นหาคำกุญแจหรือ **Keywords** จากสาระข้อมูลหรือความรู้นั้นได้ตรง ถูกต้อง และชัดเจน

3. **มีความสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ** (นิรุตติปฏิบัติสัมภิตา) เป็นการสื่อสารแนวคิดสำคัญหรือ **Concepts** ให้บุคคลอื่นรับรู้และเข้าใจได้ตรงกัน

4. **มีความสามารถสังเคราะห์แนวคิดหรือ Concepts เพื่อสร้างแนวคิดใหม่และความรู้ใหม่** (ปฏิบัติญาณปฏิบัติสัมภิตา) นำสิ่งที่สังเคราะห์ได้มาสร้างสรรค์นวัตกรรมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้แก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพ

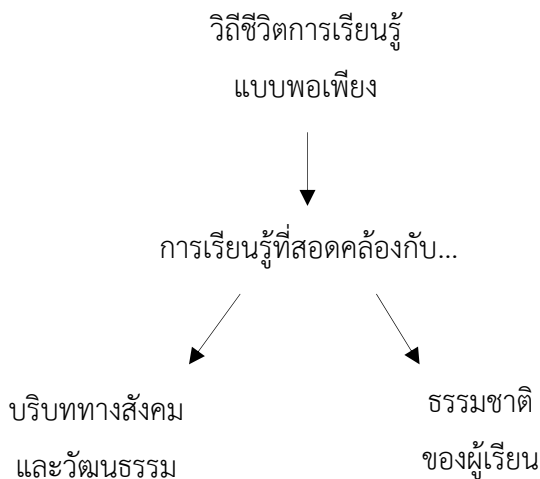
ภาพประกอบ 1 ปัญหา 4 ใน New Normal

3. วิธีชีวิตการเรียนรู้แบบพอเพียง

การมีวิถีชีวิตอย่างพอเพียง เรียบง่ายและยั่งยืน New Normal ทำให้เกิดความสุขด้านจิตใจ ด้านสังคม เกิดความสุข ความคุ้มค่า ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความสุข ในการใช้เทคโนโลยีและความสมดุลทางเศรษฐกิจ การใช้ชีวิตอย่าง ยั่งยืนด้วยพลังปัญญาและพลังสร้างสรรค์ของตนเองได้มากที่สุด

Platform การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง **ศักยภาพของผู้เรียน** ให้มีปัญญาทั้ง 4 ประการในลักษณะ **Online** และ **Offline** ร่วมกับ กระบวนการโค้ชและร่วมมือกับสถานปฏิบัติจริง (**Co-Learning**)

การเรียนรู้ตามวิถีชีวิตพอเพียง มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ใช้ปัญญา 4 เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ในโลก New normal ที่มีข้อมูลจำนวนมาก ที่ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง เป็นข้อมูลจริง สามารถจับสาระสำคัญหรือจับประเด็นจากข้อมูล เหล่านั้นได้ สามารถสื่อสารสาระสำคัญกับบุคคลอื่นได้ และสามารถ **สังเคราะห์ข้อมูล**เหล่านั้นจนเกิดแนวคิดใหม่ที่น่าไปสู่การสร้างสรรค์ นวัตกรรมได้ ซึ่งวิถีชีวิตการเรียนรู้แบบพอเพียง คือ การเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ ประเพณี ค่านิยม และสิ่งแวดล้อมต่างๆ

ภาพประกอบ 2 วิถีชีวิตการเรียนรู้แบบพอเพียง

4. การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างปัญญา 4

การเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีปัญญาทั้ง 4 ประการ ที่นับว่าเป็นสำคัญและจำเป็นในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพในโลก Big Data มีแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยการตั้งคำถามกระตุ้นกระบวนการคิดขั้นสูงซึ่งมีลักษณะเป็น **Power Questions** หรือ**พลังคำถาม** โดยเมื่อผู้เรียนถูกถามด้วยพลังคำถามผู้เรียนจะใช้กระบวนการคิดขั้นสูงเพื่อหาคำตอบของพลังคำถามของผู้สอนในฐานะเป็นโค้ชการเรียนรู้

นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้ในลักษณะ **Active Learning** ยังช่วยพัฒนาปัญญา 4 ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เช่น

- การเรียนรู้ที่เน้นโครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) ที่เน้นให้ผู้เรียนพัฒนาโครงงานต่างๆ ตามความสนใจ

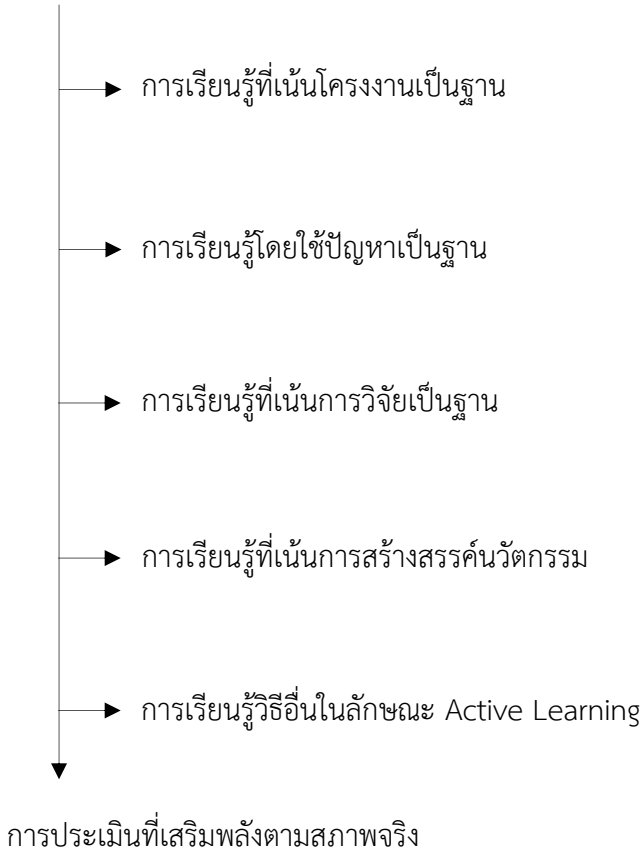
- การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem – Based Learning) ที่นำปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนมาเป็นจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้

- การเรียนรู้ที่เน้นการวิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning) ที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการวิจัย

- การเรียนรู้ที่เน้นการสร้างสรรค์นวัตกรรม (Creative-Based Learning) ที่เน้นให้ผู้เรียนใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์แล้วนำไปสร้างสรรค์นวัตกรรมต่างๆ เป็นต้น

สำหรับการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างปัญญา 4 ใช้แนวทางการประเมินที่เสริมพลังตามสภาพจริงที่ประเมินไปพร้อมๆ กับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สะท้อนให้เห็นถึงระดับความสามารถในการใช้ปัญญาทั้ง 4 ของผู้เรียนตลอดจนให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์

การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างปัญญา 4

ภาพประกอบ 3 การจัดการเรียนรู้และประเมินผลเพื่อพัฒนาปัญญา 4

5. บทสรุป

โลก Big Data ทำให้ผู้เรียนจำเป็นต้องมีศักยภาพในการเรียนรู้ **สืบเสาะแสวงหาข้อมูล** ที่ถูกต้อง **สรุปสาระสำคัญ** ของข้อมูล **สื่อสาร** **ใจความสำคัญ** ของข้อมูลนั้นกับบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และที่สำคัญคือการเชื่อมโยงข้อมูลและสังเคราะห์เป็นแนวคิดใหม่ ที่นำไปสู่การสร้างสรรคนวัตกรรม สิ่งเหล่านี้คือปัญญา 4 ประการ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองไปในโลก Big Data ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตฺโต). (2554). *พจนานุกรม
ฉบับพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 34). นนทบุรี:
เอส.อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์.

ปัญญา 4 เป็นเครื่องมือและกลไกคัดกรองข้อมูลข่าวสาร
ที่มีประสิทธิภาพเพื่อนำมาใช้ในการสร้างสรรค์นวัตกรรม
เพื่อการใช้ชีวิตอย่างยั่งยืน

